

„Mesével kerek a világ”

Népmese Napja – Salgótarján

Intézményünk, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár 2001 évtől testületi tagja a Magyar Olvasástársaságnak. Csatlakoztunk eddig minden évben a társaság országos rendezvényéhez: a 2005-ben elindult kezdeményezéshez, amely szerint minden év szeptember 30-át, **Benedek Elek** születésének évfordulóját, a Népmese Napjaként tiszteljük és ünnepeljük. Ezt a napot kimagasló módon ünnepeltük már két alkalommal, utóbb pedig lehetőséget kaptunk az Olvasástársaságtól az országos szakmai nap megrendezésére.

Könyvtárunk témaként a **mesét**, korosztályként az **óvodásokat** helyezte középpontba ezen a napon.

A szervezés, az előkészületek már kora tavasszal megkezdődtek: elsőként együttműködő partnereket sikerült megnyernünk a nemes ügynek: a HunRA-t, a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézetet, könyvtárunk Élet-és Tudásfa Olvasóköreit, az MKE Nógrád Megyei Szervezetét. De örömmel csatlakozott a rendezvényhez a helyi (városi) óvodavezetés, és mindenekelőtt a bemutató foglalkozást is tartó Mesekert Tagóvoda Gyermekéiért Alapítvány óvónői. Partnerünk és támogatónk lett az év – és a rendezvény szervezése során – a Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Intézet – ezúton is köszönet érte. A támogatók közül volt, aki könyvcsomaggal, volt, aki tiszteletdíj-fizetés átvállalásával, mások üdítővel és pogácsával segítette munkánkat. Az óvoda pedig a bemutató foglalkozást ajánlotta, és annak teljes előkészületeit végezte.

A Népmese Napját ezzel indította útjára 2005-ben a HunRA: „...*Elevenítsék fel a mesemondás ősi művészetét, hallgassák meg egymás legkedvesebb meséit, emlékezzenek meg mesemondóinkról, mesegyűjtőinkről, és a mesékbe szőtt bölcsesség máig érvényes üzeneteiről, arról a mindennapjainkban is használható tudásról, ami minden népmese sajátja.*” Ennek szellemében két részből állóra terveztük a napot. Egyrészt egy elméleti előadásokból álló részt terveztünk. Másrészt az apropóját adó tény: „Benedek Elek és a mesék” egyértelművé tette számunkra: nem maradhatnak ki a gyerekek, és a rajtuk keresztül elérhető szülők. Úgyis mint résztvevők és úgyis mint közönség. Így vált igazán színessé a nap: szakmai előadások, mesemondó gyerekek, óvodások mese-előadása, népzene, népdal, kiállítás.

A rendezvényt Gyermekkönyvtárunk tágas terében valósítottuk meg, a színes Meseerdő oszlopai között. Így nem kellett korlátoznunk a résztvevők számát, hisz aki a távolság miatt nem is láthatta az előadókat, hallani mindenképpen hallhatta őket, hisz a hangosítással a polcok közé is el-

pontról pontra

jutottak szavaik. A Gyermekkönyvtár előterében kiállítással fogadtuk az érkezőket: Benedek Elek munkáiból és helyi szerzők, helyi mesegyűjtők műveiből, valamint Praznovszky Mihály könyvtárunknak ajándékozott Mikszáth-gyűjteményéből kerültek könyvek a tárlókba. Kitüntetett helyet kaptak továbbá az óvodások saját kézzel készített meseillusztrációs kis könyvei, leporellói, melyeket sokan megcsodáltak a nap folyamán.

A sikeres előzetes szervezés: a városi óvodavezetés megkeresése, számukra a program és a cél felvázolása, valamint a helyi médiában – a városi televízióban és a helyi kereskedelmi rádióban – előzetesen többször leadott beharangozók igen nagy számban vonzottak vendégeket a programra. Elsősorban helyből, de a megye más városaiból is voltak óvodapedagógusok, könyvtárosok. Folyamatosan nagy volt az érdeklődés, hisz mind e-mailben, mind telefonon sokan kerestek meg bennünket az ország számos pontjáról. A web-re – bbmk.hu és a hunra.hu – időben kitett hirdetések, plakátok sokat segítettek a tájékoztatásban.

„A mesék mindig és minden időben az emberről, pontosabban az ember lehetőségeiről, választásairól, tévedéseiről és a tévedések korrekcióiról mondanak el valami nagyon fontosat. Azaz nem arról szólnak, hogy minden rendben van, hanem arról, hogy minden rendbe hozható” – állítja Boldizsár Ildikó, majd így folytatja: „A mesemondás során átélhetővé vált a személyiség legmélyebb rétegeinek megszólítása és megmozgatása, és

pontról pontra

az egyik legnehezebb kérdés megválaszolása: ki vagyok én?” A mesék, azok megoldásai alapvető morális üzenetek, nem kevesebbet, mint az emberiség kulturális örökségét közvetítik. Életvezetési mintákat, konfliktusmegoldó példákat is kapunk a „csacska mesék” olvasgatása közben a belső feszültségek tisztázása és szókincsünk, irodalmi műveltségünk csiszolgatása, fényesítgetése mellett – vallja Nagy Attila olvasásszociológus.

A Népmese Napja rendezvényére mindkét olvasással foglalkozó szakembert sikerült megnyernünk. *Dr. Nagy Attila Sorsok és mesék* című előadása egy telje-

sen új megközelítést tárt elénk: sorskönyvünk, mellyel erre a világra érke-zünk, meghatározó egész életünkre. Ugyanakkor a hallott, az olvasott mesék, történetek folyamán kialakult azonosulási folyamatok révén sok mintát, célt, egész életutunkat befolyásoló mozzanatot tehetünk magunkévá. Az intenzív belső képzeleti, lelki munka (többek között az olvasás) révén átírhatjuk a magunkkal hozott, a szülőktől kapott sorskönyvünket. S megteremthetjük az önálló, az előzményektől sok tekintetben független életművünket is.

Dr. Boldizsár Ildikó: Mesék a bölcsőtől a koporsóig című előadásában arról gondolkodtatott el bennünket, mire is tanítanak a mesék az egyes élet-szakaszokban. Milyen mesékkel oldhatjuk a kisgyermekkor belső feszültségeit, vagy a fiatal felnőttkor útkereső próbálkozásait.

Elve a hely – Nógrád megye – és a nagy palóc mesemondó: Mikszáth Kálmán megyei vonatkozásaival, *Dr. Praznovszky Mihálytól* hallgattunk előadást a következőkben, *Mikszáth nekünk mesél* címmel. Jó hangulatú, olykor kacajra fakasztó „meséléséből” kiderült: Mikszáth a nagymama történeteiből, elbeszéléseiből merítve írta csodálatos műveit, s bizony, már ő is aggódott a kilencszázas évek elején: de mi lesz a népmesével?

Gyors váltás, s némi terem-átrendezés után bemutatkozott az egyszervolt.hu web-oldal. Színes-látványos prezentációjuk alig engedte ebédelni elmenni a nagy számban jelenlévőket, elsősorban óvoda-pedagógusokat, könyvtárosokat, és örömeinkre: kisgyermekes szülőket.

A hidegtálás büfé-ebédet követően – mely alatt lezajlott a HunRA köz-

pontról pontra

gyűlése – szép ízes tájszólással mesélő határon túli gyerekek meséltek nekünk. A szomszédos Szlovákiából évek óta jó kapcsolatot ápolunk a magyar iskolával, s szívesen hozták át diákjaikat szerepelni, akik gyönyörű népviseletben, csillogó szemekkel adták át magukat a mese gyönyörűségének.

A délután az óvodások előadásával folytatódott. Benedek Elek: *Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack* című meséjét adták elő vidáman, hangosan, érthetően, hangulatos díszletek és jelmezek forgatagában. A közönség sorait ekkorra már jócskán megtöltötték a szülők is, akik fotózták, videózták csemetéiket. Szerencsénkre (szerencséjükre?), sokan maradtak a délután hátralévő részére is, s így számos értékes, segítő információval gazdagodtak.

Az ovisok szereplését a tagóvoda vezetőjének, Tóth Mariannak az előadása követte, melyben az egy éve tartó, kiemelt irodalomközpontú nevelési tervük megvalósításáról számolt be. A szülők olvasási és felolvasási szokásainak kikérdezésétől kezdve a Gyermekkönyvtárral kiépített kapcsolaton át széleskörű munkát végeztek e téren – tudtuk meg az óvodavezetőtől. Szorosan kapcsolódott mindehhez a következő program: *Szinger Veronika: Mese az óvodában: könyvvel vagy nélkül?* című, gazdagon illusztrált prezentációja. A lényeg a mese – mindegy, hogy könyvvel vagy könyv nélkül: vonta le a végső konklúziót a szövegértés szakértő.

A nap végének középiskolások voltak szereplői: népdalokat énekelt két tanuló, akik országos népdaléneklő versenyen értek el sikereket, majd egy könnyes kacajra fakasztó felnőtt-mesét hallhattunk a népmese mesterétől. Végül pedig tekerőlantos előadónk szórakoztatta a még mindig szép számban jelenlévőket. Igazgató asszonyunk záró szavai után halk zsongással, a maradék pogácsák, üdítők fogyasztása közben taglalták az eseményeket vendégeink. Nehezen szakadtak el a nap hangulatától, hiszen – ahogy a meghívón is állt az idézet Komáromi Gabriellától – „A mese őrzi a csodát.”

Nagyon szép és tartalmas volt a Népmese Napja 2007-es rendezvénye Salgótarjánban, sok-sok szereplővel és vendéggel. Biztatunk mindenkit a további évek mesenapjainak megrendezésére: a mese és a gyerekek még mindig remek hívószó, kiváló lehetőség egy könyvtárnak, hogy híveket gyűjtsön az olvasásnak.

Máté Lászlóné

Nagy Attila, Praznouszki Mihály és Szinger Veronika e lapszámban közölt írásai a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és a Magyar Olvasástársaság közös konferenciáján Salgótarjánban, 2007. szept. 28-án elhangzott előadások szerkesztett változata.